

PLAN FOR TRYGT OG INKLUDERENDE BARNEHAGEMILJØ I BAMBLE

«Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap»

(Barnehageloven §1).

Innhold

PLAN FOR TRYGT OG INKLUDERENDE BARNEHAGEMILJØ I BAMBLE	1
INNLEDNING	3
BAKGRUNN	3
FOREBYGGENDE ARBEID §41	5
Voksenrollen	5
Tiltak i barnehagemiljøet	6
Foreldresamarbeid som forebygging	7
AKTIVITETSPLIKT § 42 OG 43	8
1 Følge med og fange opp	8
2 Gripe direkte inn	8
3 Varsle	8
4 Undersøke	9
5 Sette inn tiltak og evaluere	9
Tverrfaglig samarbeid	9
ÅRSHJUL	10
Oversikt - Vedlegg:	11
Utvalg - Ressurser:	11
VENNSKAPSBUSSEN	12
RELASJONSBAROMETER	14
GAUSKURVEN	15
TRIVSELSAMTALE MED BARN	16
MELDESKJEMA	17
OBSERVASJONSSKJEMA	18
PEDAGOGISK ANALYSE	19
TILTAKSPLAN	20

INNLEDNING

Plan for trygt og inkluderende barnehagemiljø i Bamble er et verktøy for alle kommunale og private barnehager i arbeidet med barns psykososiale barnehagemiljø, og gir informasjon til foreldre, myndighetsnivåer og andre interesserte om hvordan dette skal ivaretas. Hensikt med planen er å sette det forebyggende arbeidet i system, og å følge opp krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, trakassering, diskriminering og vold.

01.01.2021 ble det innført nytt kapittel i barnehageloven, *psykososialt barnehagemiljø*. Disse paragrafene i barnehageloven stiller krav til nulltoleranse mot krenkelser. Barnehagene har en plikt til å gripe inn, arbeide forebyggende med barnehagemiljøet og aktivitetsplikt der barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.

BAKGRUNN

Barns personlighet og temperament påvirker hvordan de omgås andre og tilpasser seg sosialt. Barnets særtrekk er ikke alene det som forklarer et barns væremåter. Samspillet mellom medfødte disposisjoner og miljøpåvirkning er det avgjørende for barns sosiale utvikling. Barn med mange ressurser kan også i noen tilfeller bli sosialt aggressive. Disse barna kan komme inn i et mønster hvor de bestemmer hvem som inkluderes og hvilken rolle de skal ha i leken.

Tall fra nasjonal og internasjonal forskning viser at mellom 8 og 12 prosent av barn i barnehagen opplever jevnlig utestenging fra lek eller ulike former for krenkelser (KD, 2020 - Mobbing i barnehagen).

Krenkelse i barnehagen

Kapittel 8 i barnehageloven om psykososialt barnehagemiljø innleder med at «*Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering*». Krenkelser kan forstås som et samlebegrep for handlinger eller ord der personens integritet eller verdighet blir krenket. Det er forskjellig fra barn til barn hva som oppleves som krenkende avhengig av blant annet barnets forutsetninger, alder, bakgrunn og den konteksten krenkelsen blir utført. Barnets opplevelse skal anerkjennes og alltid legges til grunn (NOU 2015:2).

Mobbing i barnehagen

Begrepet mobbing har flere definisjoner. Ingrid Lund definerer mobbing slik:

Mobbing av barn er handlinger fra voksne og/eller barn som hindrer opplevelsen av å høre til, å være en betydningsfull person i fellesskapet og muligheten til medvirkning (Lund, 2017).

Det er barnas egen opplevelse av om barnehagemiljøet oppleves som trygt og godt som bestemmer om noe er mobbing. Ikke de voksnes opplevelse eller tolkning av situasjonen.

Lov om barnehager - Kapittel VIII Psykososialt barnehagemiljø

§ 41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid

- *Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Alle som arbeider i barnehagen, skal gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for slike krenkelser.*
- *Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna*

§ 42 Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt)

- *Alle som arbeider i barnehagen, skal følge med på hvordan barna i barnehagen har det.*
- *Alle som arbeider i barnehagen, skal melde fra til barnehagens styrer dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Styreren skal melde fra til barnehageeieren i alvorlige tilfeller.*
- *Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken.*
- *Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse som barnehagen selv har satt i gang, viser at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Tiltakene skal velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering.*
- *Barnehagen skal lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i en sak. I planen skal det stå;*
  - *hvilke problemer tiltakene skal løse*
  - *hvilke tiltak barnehagen har planlagt*
  - *når tiltakene skal gjennomføres*
  - *hvem som skal gjennomføre tiltakene*
  - *når tiltakene skal evalueres*

§ 43 Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen krenker et barn

- *Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider i barnehagen, krenker et barn med for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende straks melde fra til barnehagens styrer. Styreren skal melde fra til barnehageeieren.*
- *Dersom en som arbeider i barnehagen, får mistanke om eller kjennskap til at styreren i barnehagen krenker et barn med for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende melde fra til barnehageeieren direkte.*
- *Undersøkelser og tiltak etter § 42 tredje og fjerde ledd skal iverksettes straks*

Rammeplan for barnehagen

Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverdi og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette (2017:11).

FOREBYGGENDE ARBEID §41

Det forebyggende arbeidet i Bamble kommune har tre hovedelementer:

- Voksenrollen
- Tiltak i barnehagemiljøet
- Foreldresamarbeid.

Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.

Rammeplan 2017

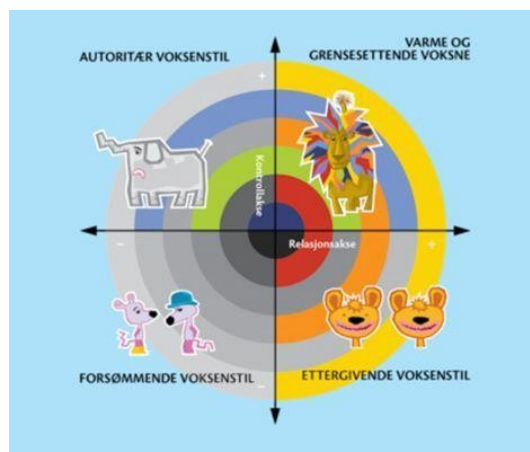
Voksenrollen

Den autoritative voksenstilen som beskyttelsesfaktor:

Den autoritative voksenstilen innebærer en dynamisk kombinasjon av varm relasjonsbygging til barnet og utøving av tydelig og grensesettende voksenrolle. Det er alltid den voksne som har ansvaret for å skape og opprettholde gode relasjoner i barnehagen, og for å veilede barn som har sosiale utfordringer. Voksne er rollemodeller i forhold til både handlinger og holdninger i møte med krenkende atferd.

Den autoritative voksne:

- deltar aktivt i lek og samspill sammen med barna
- tar barna på alvor, viser interesse og er nysgjerrig på det barna sier og gjør
- er bevisst sitt eget kroppsspråk
- har rolig stemme og inviterer til glede og humor
- anerkjenner barnas følelser
- har blikkontakt og er der barna er
- er her for barna og er bevisst sin kommunikasjon med andre voksne
- går bort til barnet og setter grenser ved rolig og tydelig samtale
- stopper uønsket atferd og er i forkant
- hjelper barnet til å finne gode løsninger
- forebygger negativ atferd i «fredstid»
- anerkjenner barnet uansett barnets handling og atferd

«Den enkleste måten å endre barn er å endre de voksne»

Pål Roland

Tiltak i barnehagemiljøet

I arbeid med å sikre et trygt å inkluderende barnehagemiljø for alle barn må barnehagen jobbe systematisk med å observere og sette tiltak;

- Barnehagen observerer enkeltbarn og barnegruppen for å skape gode relasjoner mellom barn-barn og barn-voksne. Verktøy for dette er:
  - Barn i vekst
  - Vennskapsbussen (vedlegg 1)
  - Kontaktbarometer (Vedlegg 2)
  - Gauskurven (vedlegg 3)
- Barnehagen har gode rutiner for tilvenning og overganger internt i barnehagen, samt for overgang barnehage og skole.
  - Interne overgangsrutiner
  - Overgangsrutiner skole og barnehage
- Barnehagen har en strukturert og forutsigbar barnehagehverdag med gode overganger mellom aktiviteter. Dette kan være:
  - Dagtavle
  - Målstyrings skjema
- Voksne jobber systematisk med å styrke barnas lek og sosiale kompetanse for å skape et inkluderende barnehagemiljø. Dette kan være:
  - Problemløsningsstrategier
  - Tematiske samtaler med barn
  - Relasjonsbygging
  - Fortelling og litteratur
- Barnehagene knytter ny forskning og egen praksis for å utvikle barnas psykososiale læringsmiljø. Forslag til verktøy:
  - IGP
  - praksisfortellinger
  - dialogspill
  - veiledning
  - verdenskafe

Barnets trivsel og allsidig utvikling skal observeres og vurderes fortløpende, med utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger og kunnskap om barns utvikling og behov. Barnets erfaringer og synspunkter skal inngå i vurderingene.

Rammeplan 2017:39

Foreldresamarbeid som forebygging

For å oppnå et trygt og inkluderende barnehagemiljø er det viktig med et godt samarbeid mellom barnehage og hjem. Foreldre har en viktig rolle og kan forebygge krenkelser og mobbing ved å være varm og grensesettende overfor sitt barn. Foreldre er opptatt av eget barns trivsel og trygghet, men det har også stor betydning for barnehagemiljøet at de voksne også bryr seg om de andre barna. Tiltak for foreldre:

Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.

Rammeplan 2017:29

- Tren barnet i å ta andres perspektiv. Hvordan ville ditt barn opplevd å bli satt utenfor?
- Vær gode rollemodeller. Snakk positivt om andres barn og deres familier.
- Oppmuntre barnet til å inkludere og dele.
- Vis ditt barn en inkluderende væremåte ved å bry deg om alle barn.
- Vær åpen på signaler om at ditt barn ikke handler positivt overfor andre.
- Delta aktivt på samarbeidsarenaer i barnehagen.
- Vis forståelse for barns ulike evner, anlegg og temperament.

«Sosial kompetanse kan sees på som vaksine i forhold til mobbing. Dette gjelder både i forhold til forebygging og når mobbing har oppstått»

AKTIVITETSPLIKT § 42 OG 43

Aktivitetsplikten innebærer plikt til å:

Handlingssløyfe (udir)

1 Følge med og fange opp

Det er nødvendig at de ansatte følger med og observerer barna for at de skal få mistanke eller kunnskap om at barna ikke har det bra. For å avdekke krenkelser, må personalet være der barna er, observere det som skjer og lytte etter det som blir sagt.

Barn som blir, eller har blitt, mobbet kan:

- Vise endring av adferd og følelser
- klage over å ha vondt i mage eller hode
- slite med angst og depresjon
- sove dårlig
- vise tristhet og fravær av glede
- vise tegn på at de er utestengt og alene
- miste appetitten
- utvikle et negativt selvbilde
- miste gleden over aktiviteter som var kjekke før
- viser tegn på stress og dårlig konsentrasjon
- utvikle en tendens til å isolere seg, å unngå nye barn/folk eller nye aktiviteter – alt som kan skape utrygge omstendigheter

2 Gripe direkte inn

Alle ansatte er pliktig til å gripe inn umiddelbart, når de ser at et barn blir utsatt for krenkelser. Personalet skal:

- Stoppe krenkelser mot barn fra andre barn som fysiske krenkelser (dytting, slag og spark), barn som snakker krenkende til andre barn, samt utestenging og ekskludering.
- Stoppe krenkende adferd fra ansatte overfor barn

3 Varsle

Dersom en ansatt har mistanke eller får kjennskap til at et barn ikke har et trygt og inkluderende barnehagemiljø skal vedkommende varsle styrer. Det vil i de fleste tilfeller være naturlig å diskutere og reflektere på avdeling i forkant av dette.

I alvorlige tilfeller skal styrer varsle eier, dette kan være:

- Særlig voldelige hendelser
- Dersom flere barn er involvert i krenkelsene
- Tilfeller hvor krenkelsene har pågått i lang tid uten at barnehagen har klart å løse det.

Dersom en ansatt blir oppmerksom på at en annen ansatt i barnehagen utsetter et barn for krenkelser, som mobbing, vold, diskriminering eller trakassering skal vedkommende straks varsle styrer (Meldeskjema-vedlegg).

Dersom en ansatt blir oppmerksom på at styrer i barnehagen utsetter et barn for krenkelser, skal vedkommende melde barnehageeier direkte (Meldeskjema-vedlegg).

4 Undersøke

Personalet må undersøke for å klargjøre det man har sett, hørt eller fått mistanke om. Barnets opplevelse skal anerkjennes og legges til grunn ved å lytte til barnets stemme. Det er viktig at saken blir grundig undersøkt og at saken belyses fra flere sider, dette kan gjøres ved:

- Ytterligere observasjoner og dokumentasjon (vedlegg- Observasjonsskjema)
- Barnesamtaler (Link – samtale barn)
- Samtale med foreldre (Link – foreldresamtaler)
- Kollegasamtaler (Link - kollegasamtale)
- Pedagogisk analyse - Refleksjon i personalgruppa om det finnes opprettholdende faktorer i miljøet rundt barnet (vedlegg – pedagogisk analyse)

5 Sette inn tiltak og evaluere

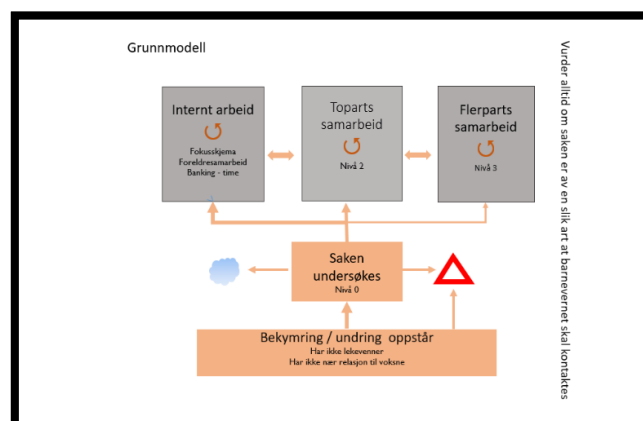
Dersom barnehagen er kjent med at et barn ikke har et trygt og inkluderende barnehagemiljø skal det lages skriftlig tiltaksplan, planen skal inneholde:

- Oppsummering av undersøkelsene
- Hvilke problem tiltakene skal løse
- Hva tiltakene er
- Når tiltakene skal gjennomføres
- Hvem som skal gjennomføre tiltakene
- Når tiltakene skal evalueres

(Vedlegg tiltaksplan)

Tverrfaglig samarbeid

Når barnehagen har mistanke om at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø bør saken tas opp i kompetanseteam. Grunnmodell for tverrfaglig samarbeid i Bamble kommune kan være god å bruke som hjelpemiddel.

ÅRSHJUL

Tidspunkt	Tiltak	Ansvar
August	Gjennomgang av årshjul i personalmøter/ledermøter Tilvenning og gruppetilhørighet – fokus på vennskap og inkludering	Styrer Alle ansatte
September	Vurdering av barnehagemiljøet - Vennskapsbussen (vedlegg) - Relasjonsbarometer (vedlegg) - Gauskurven - Evt. barnesamtaler - Evt. ståstedsanalyse Tiltak ut fra resultater Drøfting av resultater på ledermøter/kompetanseteam	Pedagogisk leder Styrer
September/oktober	Inkluderende barnehagemiljø som tema på foreldremøte. Aktuelle tiltak/tema kan være: - Praksisfortellinger - Foreldre som opprettholdende faktorer Foreldresamtaler: Barn i vekst – sosial kompetanse. Samarbeid med foreldre for å skape et inkluderende barnehagemiljø	Styrer/pedagogisk leder Pedagogisk leder
Høst	Personal møte med tema inkluderende barnehagemiljø Aktuelle tiltak/tema kan være: - Praksisfortellinger - Dialogspill - IGP	Styrer
Januar	Vurdering av barnehagemiljøet - Vennskapsbussen - Relasjonsbarometer - Gauskurven Vurdere resultater fra Barn i vekst Tiltak ut fra resultater Drøfting av resultater på ledermøter/kompetanseteam	Pedagogisk leder Styrer
Januar/april	Foreldresamtaler: Barn i vekst – sosial kompetanse. Samarbeid med foreldre for å skape et inkluderende barnehagemiljø	Pedagogisk leder
April/mai	Evaluering/revidering av handlingsplan for inkluderende barnehagemiljø	Styrer/pedagogiske ledere
Mai/juni	Lederteamet/personalgruppa planlegger oppstart/overgang til barnehage med fokus på å skape trygghet for nye barn og foreldre	Styrer/pedagogiske ledere

Oversikt - Vedlegg:

1. Vennekapsbussen	Forebygging - barnehagemiljø
2. Kontaktbarometer	Forebygging - barnehagemiljø
3. Gaus- kurven	Forebygging – barnehagemiljø
4. Barnesamtale	Forebygging/undersøke
5. Meldeskjema	Plikt til å melde
6. Observasjonsskjema	Plikt til å undersøke
7. Pedagogisk analyse	Plikt til å undersøke
8. Tiltaksplan	Plikt til å sette tiltak

Utvalg - Ressurser:

- Samtaler for å undersøke:
  - Barn: <https://dialogmodellen.no/dialogsamtalene/barnesamtalen>
  - Foreldre: <https://dialogmodellen.no/dialogsamtalene/foreldresamtalen/>
  - Kollega: <https://dialogmodellen.no/dialogsamtalene/kollegasamtalen/>
- Linker
  - <https://dialogmodellen.no/ressurser>
  - <https://www.regjeringen.no/no/tema/familie-og-barn/barnehager/artikler/barnehagene-far-ny-mobbelov/id2765706/>
  - <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/stottemateriell-til-rammeplanen/trivselsveileder/>
  - <https://e.sepu.no/litteratur/pedagogisk-analyse>
- Praksisfortelling
- IGP
- Dialogspill /verdenskafe
- Målstyringskjema

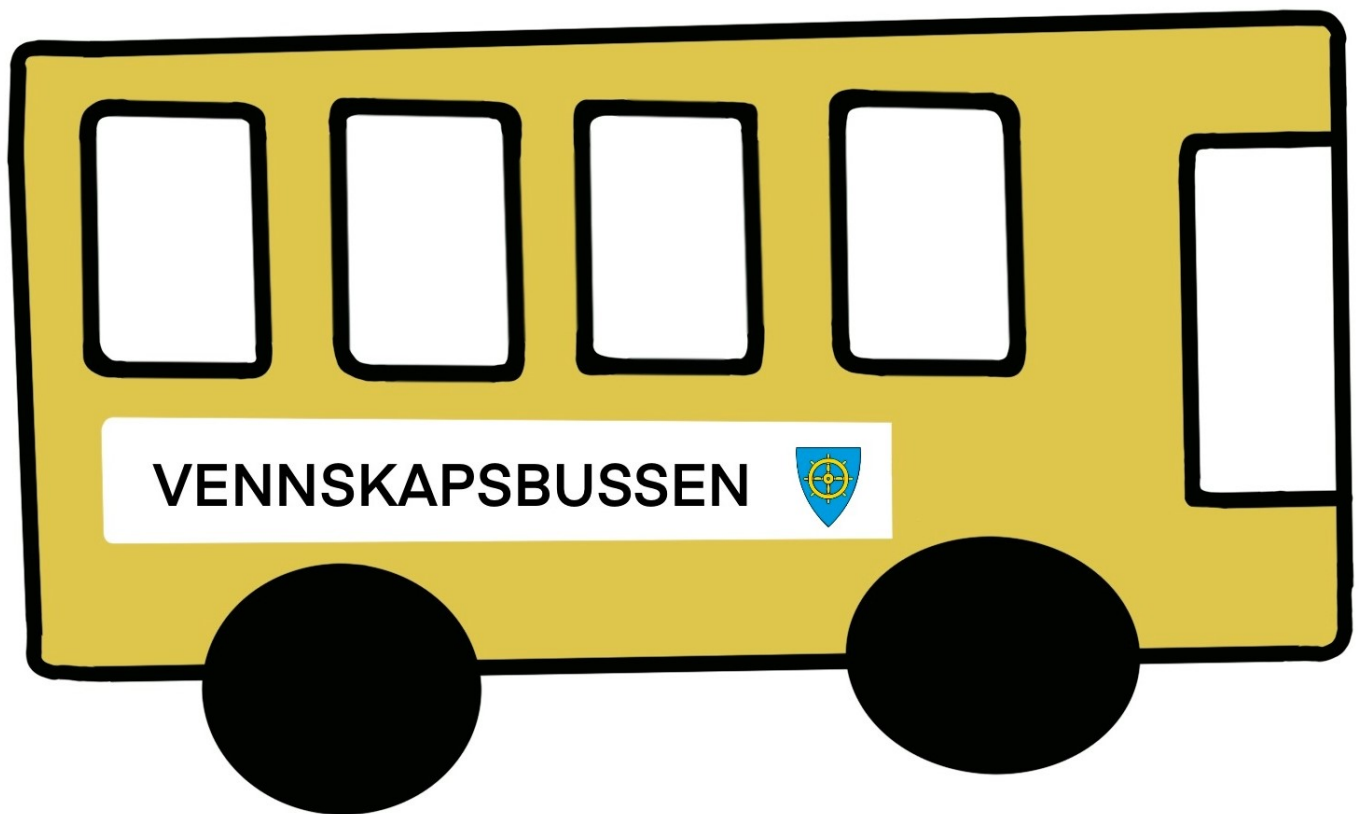
Interne ressurser:

- Barn i vekst
- Overgangsrutiner

Vedlegg 1:

VENNSKAPSBUSSEN

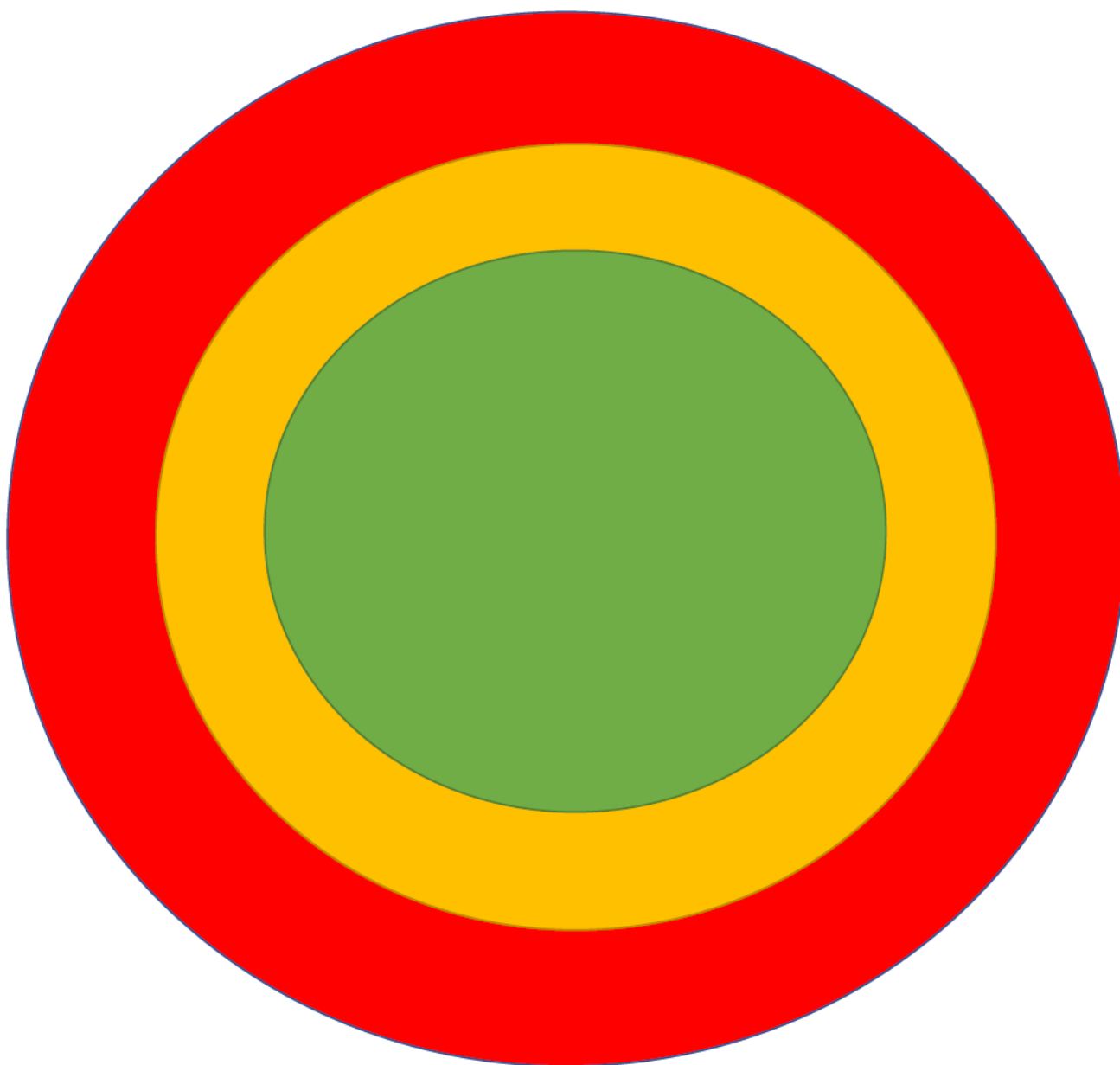
Vennskapsbussen er et verktøy for å kartlegge hvordan barna opplever egen og andres plass i barnegruppa. Materiellet du trenger er bilde av en buss med fem vinduer, bilder av alle barna på avdelingen og et avkryssingsskjema. Barnet som du snakker med plasserer bilde av seg selv i førersetet. Barnet skal så velge fire barn det vil ha med seg på bussturen, og plasserer bilder av de respektive barna i vinduene på bussen. Den voksne registrerer barnets valg i avkryssingsskjemaet. Dersom det er noen barn som blir valgt få eller ingen ganger bør personalet være ekstra oppmerksomme/sette inn tiltak.

RELASJONSBAROMETER

Relasjonsbarometeret gir en oversikt over relasjonene personalet har til barna på avdelingen. Materiellet du trenger pr voksen på avdelingen er en navnelapp for hvert barn og en fargesirkel. Hver av personalet plasserer barna på avdelingen inn i sirkelen. De barna som den ansatte har god relasjon til, plasseres på grønn. De barna de har en middels relasjon til eller er i tvil om plasseres på gult. De barna en eventuelt ikke kjenner så godt eller ikke har en god relasjon til, plasseres på rødt. Avdelingen gjør en oppsummering av resultatene. Er det noe barn som alle har plassert på rødt, bør tiltak settes inn umiddelbart. Hva skal avdelingen jobbe videre med? Hva skal den enkelte ansatte jobbe med? Ta vare på resultatene for evaluering av tiltak. Se gjerne resultat fra relasjonsbarometeret i sammenheng med resultater fra vennskapsbussen.

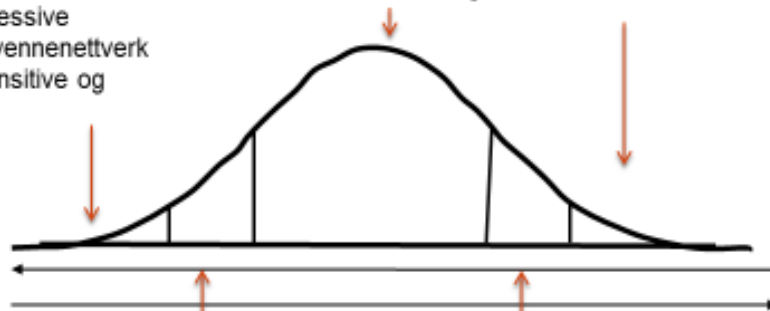
GAUSKURVEN

Gauskurven

Gruppe 1: (ca 5 %)
Passive sosial +
Innadvendt
Ikke egosentriske
Ikke aggressive
Mangler vennerettverk
Veldig sensitive og
sårbare.

Gruppe 3: (ca 60%)
Balanserer sin egen
selvhevdelse.
Har best livsmestring

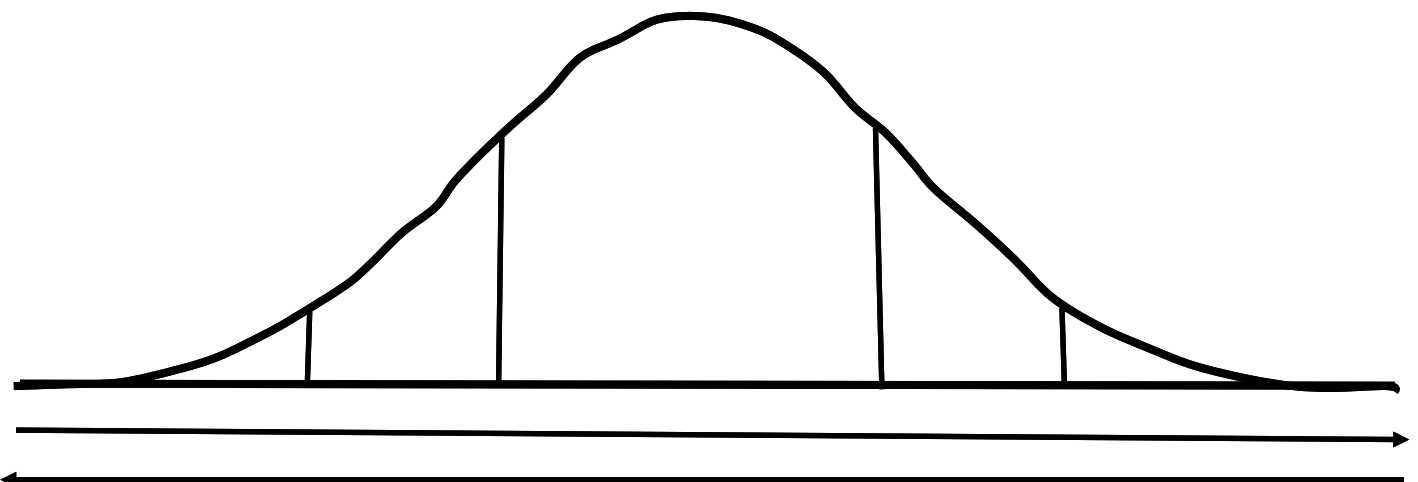
Gruppe 5: (ca 5 %)
Aggressive
Egosentriske
Lite sensitive.

Egosentrik atferd

Gruppe 2: (ca 15%)
Populære
Ikke aggressive
For tilpassningsdyktige.

Gruppe 4: (ca 15 %)
Klarer seg akkurat.
Økt aggresjon og
aggressivitet.
Mindre sensitive.
Usikre vennerettverk

TRIVSELSAMTALE MED BARNA

Jeg har lyst til å høre hvordan du har det i barnehagen. Fortell!

1. Hvordan syns du det er å være i barnehagen?
2. Kan du si noe om hva du synes er bra i barnehagen?
3. Kan du si noe om hva du synes er dumt i barnehagen?
4. Hvem i barnehagen leker du mest med?
5. Hender det at du ikke har noen å leke med?
6. Er det noen du kunne tenke deg å leke mer med?
7. Ser du noen barn som ikke har noen å leke med? Og evt. hva kan du gjøre da?
8. Er det noen i barnehagen du synes er vanskelig å leke med? (og hvorfor det?)
9. Får du lov å bestemme noe i barnehagen? Evt. hva får du være med å bestemme?
10. Om du fikk bestemme - hva skulle vi gjøre mer av i barnehagen?
11. Om du fikk bestemme – hva skulle vi gjøre mindre av i barnehagen?
12. Hvordan ønsker du at de voksne i barnehagen skal være mot deg?
13. Hører de voksne på deg når du snakker?
14. Hva bør de voksne gjøre mer av?
15. Hva bør de voksne gjøre mindre av?

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1.

Rammeplan 2017

MELDESKJEMA

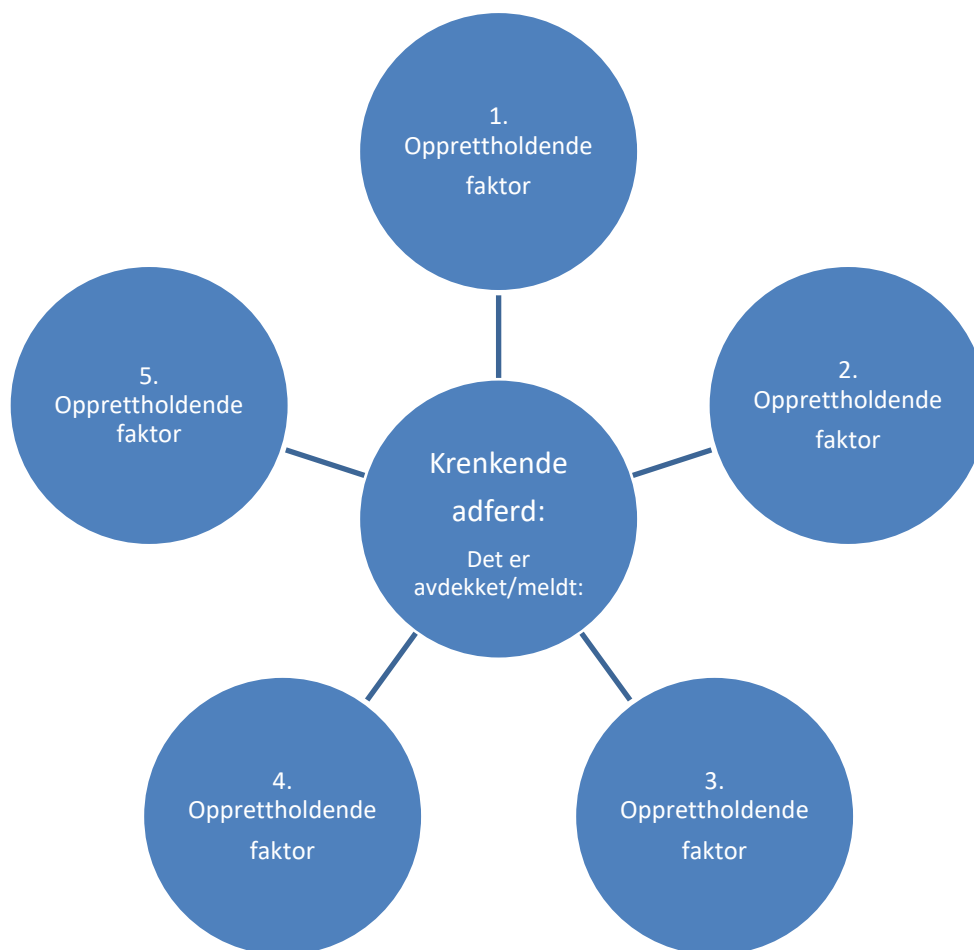
Meldeskjema <i>«Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø»</i>			
Meldes til:	Styrer	(kryss)	Eier
			(kryss)
Navn på barn:			
Avdeling:			
Henvendelse / melding / forespørsel fra (kryss av):			
Barnet selv ☐ Andre barn ☐ Foreldre /Foresatte ☐ Ansatte ☐ Andre ☐			
Navn:			
Sak det meldes om			Dato/ Signatur Melder
Beskriv saken Tidspunkt, frekvens, sted, tilskuere, deltakere, type hendelse, varighet mm..			
Tiltak som er gjennomført			
Undersøkelser som skal gjennomføres Fylles ut i samarbeid pedagogisk leder og styrer			
	Kryss	Tidspunkt – annen info	Ansvar
Observasjoner:			
Samtaler med foreldre:			
Samtale med barn:			
Kollegasamtale:			
Pedagogisk analyse:			
Annet:			
Signatur:			
Dato:			
_____		_____	
Styrer		Pedagogisk leder	

OBSERVASJONSSKJEMA

Observasjonsskjema <i>«Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken».</i>	
Henvisning til meldt sak: Navn på barn: Avdeling:	
Hva blir observert?	Dato/Signatur Observatør
Notat observasjon	
Oppsummering:	
Dato:	
<hr/> Observatør	<hr/> Pedagogisk leder

PEDAGOGISK ANALYSE

Når det oppstår krenkende atferd i barnehagen, må det foretas en pedagogisk analyse. Forskning viser at barns atferd og utvikling har stor sammenheng med barnehagens pedagogiske praksis. Med bakgrunn i data som barnesamtaler, foreldresamtaler, barn i vekst, relasjonsbarometer, vennskapsbussen og/eller ståstedanalyse knyttet opp mot forskning, må personalet sammen foreta en analyse av opprettholdende faktorer. Det skal ikke settes i gang tiltak før det er gjort en analyse.

Modell: Analyse av opprettholdende faktorer (Thomas Nordahl)

For veiledning til bruk av pedagogisk analyse:

<https://e.sepu.no/litteratur/pedagogisk-analyse>

TILTAKSPLAN

Tiltaksplan «Barnehagen skal lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i en sak.» Trygt og inkluderende barnehagemiljø			
Hendelse – «problem tiltakene skal løse»			Dato/Signatur
Beskriv saken			
Undersøkelser – oppsummering av undersøkelser			
Observasjoner:			
Samtaler med foreldre:			
Samtale med barn:			
Kollegasamtale:			
Pedagogisk analyse:			
Tiltaksliste (Beskriv aktuelle tiltak for; enkeltbarn, barnegruppa, samarbeid med hjem, tverrfaglig samarbeid mm)	Når skal tiltakene gjennomføres	Hvem skal gjennomføre tiltakene	Evaluering/ avslutning Når skal tiltakene evalueres
Signatur: Dato:			
_____ Styrer		_____ Pedagogisk leder	

